

Instituut voor Bodemvruchtbaarheid in een nieuw huis

P. K. PEERLKAMP

Instituut voor Bodemvruchtbaarheid, Haren, Groningen

Verleden tijd

Het Instituut voor Bodemvruchtbaarheid betrok in de loop van het vorige jaar in Haren (Gr.) een nieuw gebouwencomplex, dat op 14 oktober 1968 door de Minister van Landbouw en Visserij, ir. P. J. Lardinois werd geopend. Hiermede was een einde gekomen aan een vele jaren durende verspreide en bekrompen huisvesting.

Het instituut, dat reeds in 1890 als een van de eerste Rijkslandbouwproefstations van start ging, was de laatste vijftien jaren in drie gebouwen in verschillende delen van de stad Groningen ondergebracht. Er was een hoofdgebouw aan de Van Hallstraat dat in 1904 gebouwd werd, een gebouw uit 1931 aan de Verlengde Oosterweg voor de bodemkundige afdeling, en twee verbouwde woonhuizen aan het Eemskanaal Zuidzijde. Ondanks allerlei noodvoorzieningen bedroeg het totale tekort aan ruimte ongeveer 80%. De situatie in de woonhuizen spotte met de eisen die men aan goede laboratoria moet stellen.

De noodzaak van een nieuw huis voor het instituut is dan ook nooit een punt van discussie geweest, wel de plaats van vestiging: Groningen of Wageningen. Minister Mansholt besloot in 1953 tot het eerste. Bij de keuze van de bouwplaats in de omgeving van Groningen speelden wensen betreffende de grootte van het benodigde terrein (ruim 7 ha), een grondsoort bruikbaar voor akker-, weide- en tuinbouw en de nabijheid van het Biologisch Centrum der Rijksuniversiteit een beslissende rol.

Hoe ziet het nieuwe complex eruit?

Het nieuwe complex, dat gebouwd werd onder architectuur van prof. ir. H. T. Zwiers, bestaat uit een hoofdgebouw met 3 vleugels, voor laboratoria, administratie e.d. en onderzoek in kassen. Daarnaast zijn er een afzonderlijk werkplaatsgebouw, een grote verwarmbare kas van 650 m² en twee kooien van vogelwerend gaas van elk 400 m².

Kassenvleugel. Langs de zuidzijde van de kassenvleugel loopt een brede werkgang waarop acht kassen aansluiten, die alle bestemd zijn voor potproeven of/ en watercultures. In vier hiervan (elk

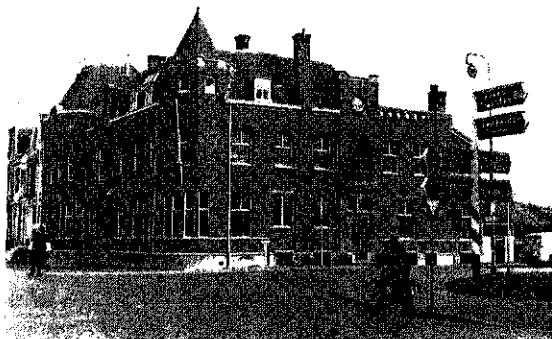

Fig. 1 De oude IB-gebouwen. Boven: Van Hallstraat 3; midden: Verlengde Oosterweg 122; onder: Eemskanaal Zz 1—3

41 m²) kunnen verschillende klimaten worden gerealiseerd, de overigen zijn verwarmbare kassen (drie met totaal vijf compartimenten à 72 m² en een kas van 59 m²). Laatstgenoemde kas is speciaal ingericht voor proeven met radioactieve meststoffen.

In de kassenvleugel zijn tevens ruimten voor de verzorging van pot-, vak- en veldproeven ondergebracht. Hiertoe behoren o.a. grondmeng- en pottenvulruimten, een schuur (440 m²), een gekoelde bewaar ruimte voor zaaizaad en pootgoed, en verschillende opslagruimten.

Vakproeven worden op de zuidelijke terreinhelft uitgevoerd, terwijl grotere en/of veeljarige proeven ondergebracht kunnen worden op de aangrenzende instituutsboerderij (18 ha).

De *laboratoriumvleugel* bevat de bodemfysische en -chemische, radiochemische, botanische en microbiologische laboratoria, verscheidene kamers van constante temperatuur, kamers van onderzoekers en medewerkers, hulp- en bergruimten, het ketelhuis en verdere technische ruimten, waarin o.a. de omvangrijke regelapparatuur voor verwarming en ventilatie en de installatie voor het demineraliseren van leidingwater staan opgesteld. Het gedemineraliseerde water is in grote hoeveelheden nodig voor de watervoorziening van de vele bemestingsproeven in potten en verder voor watercultures en laboratoriumwerk. Aan de noordzijde van de laboratoriumvleugel ligt onder een luifel een grondtrog voor grondbewerkingsproeven onder regelbare omstandigheden wat betreft vochtgehalte en dichtheid van de grond.

In de *administratieve vleugel* zijn de vertrekken van directie, administratie en van de land- en tuinbouwkundige onderzoekers met hun medewerkers, de bibliotheek (met o.a. een leeszaal en twee studeercellen), de reken- en tekenkamers,

ruimten voor fotografie en reproductie, een conferentiekamer en de kantine/vergaderzaal met keuken ondergebracht.

Het vrijstaande *werkplaatsgebouw* biedt o.a. plaats aan lawaaimakende activiteiten (metaal- en houtbewerkingswerkplaatsen, de windtunnel voor het onderzoek van grondverstuivingen en hun bestrijding).

Mogelijkheden

Het belangrijkste winstpunt dat het Instituut voor Bodemvruchtbaarheid boekt bij zijn verhuizing naar het nieuwe complex te Haren, waar 182 van de 210 personeelsleden werken¹, is de mogelijkheid rationeler te kunnen werken. Alle afdelingen zijn nu onder één dak gebracht, elke onderzoeker heeft zijn eigen kamer en bovendien zijn de benodigde ruimten groter, praktischer gesitueerd en beter geoutilleerd. Daarnaast is er een aanmerkelijke verruiming van de onderzoeksmogelijkheden door de aanwezigheid van klimaatskassen, van speciale laboratoria en een kas voor radiochemische proeven, van diverse ruimten met instelbare en constant te houden temperatuur, van een grondtrog en van een gesloten luchtcircuit voor de windtunnel (werken met droge lucht). In de toekomst zullen deze nieuwe mogelijkheden naar gehoopt wordt nog aangevuld kunnen worden met een verwarmbare rolkas voor tuinbouwvakproeven, waarvoor een strook grond reeds gehomogeniseerd en van aansluitingen voor de kasverwarming is voorzien.

¹ 28 personeelsleden zijn elders in het land gestationeerd bij verschillende tuinbouwproefstations, bij de proefvelden dienst te Hedel en bij proefbedrijven in de Noordoostpolder.

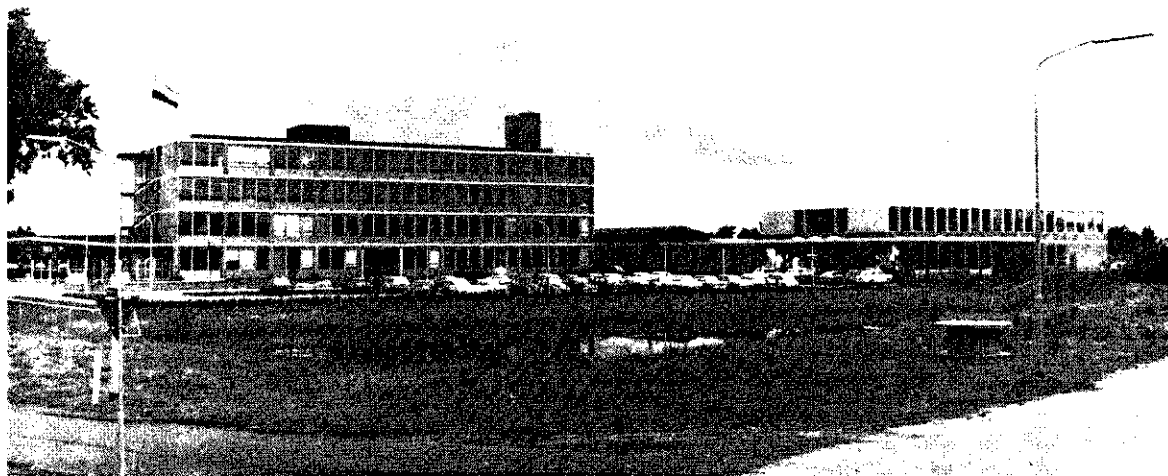

Fig. 2 Het nieuwe IB-gebouwencomplex aan de Oosterweg 92 te Haren (Gr.)